

Výroční zpráva

Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu Pardubice za rok 2016

Východočeská pobočka České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích (dále jen VČP) je regionální pobočkou České společnosti ornitologické (dále jen ČSO) s působností na území Královéhradeckého a Pardubického kraje. Jejím hlavním posláním je sdružovat amatérské ornitology a vytvářet podmínky pro aktivity zacílené na ochranu a výzkum ptáků v regionu a propagaci a popularizaci ornitologie a ochrany ptactva a přírody na veřejnosti.

Kontakt: *Východočeská pobočka ČSO při VČM*
Zámek 2
530 02 Pardubice
e-mail: vcpcso@centrum.cz
www.vcpcso.cz

Práce výboru pobočky

Výbor se sešel 2x: dne 15. 2. se členové výboru sešli v Hradci Králové a věnovali se hlavně organizačním pobočkovým záležitostem po rezignaci předsedy Tomáše Diviše. Výborem zvolen nový předseda (Lukáš Kadava) a dohodnuto bylo pokusit se najít nového člena výboru, který by stávající výbor doplnil na původní počet. Dále se členové zabývali nutností formálně přesnějšího vedení členských schůzí, včetně řádných zápisů z nich. Dále mj. byly diskutovány technické záležitosti interních pobočkových grantů.

Podruhé se výbor sešel dne 5. 10. v Hradci Králové. Členové výboru řešili především technické záležitosti ohledně zápisu do spolkového rejstříku. Dále programy podzimní (i budoucí jarní) členské schůze. Diskuse probíhala i o chystané volbě nového výboru v březnu 2017. Diskutovány byly aktuální záležitosti správních řízení, vytvoření online datového prostoru pro pobočku apod.

Výbor nadále pokračuje ve velmi náročné účasti ve správních řízeních k žádostem o výjimky z ochrany ptáků a jejich biotopů a využívá k tomu zkušenosti a poznatky svých členů z jednotlivých částí zájmového území (koordinuje Petr Kafka). VČP ČSO se zúčastnila 7.10. 2016 ústního jednání ve věci vypořádání námitek a připomínek k Návrhu opatření obecné povahy, kterým se stanoví odchylný postup při usmrcování kormorána velkého (za pobočku Václav Koza).

Výbor stále více při jednání a rozhodování využívá elektronickou komunikaci vč. hlasování jeho členů a elektronicky vyřizuje stále větší podíl spolkové agendy a komunikace s členy. Zřízeno bylo online datové úložiště na Google, průběžně je doplňováno (Jan Krejčík, Lukáš Kadava), výbor také zahájil práce na převodu dat z webové faunistiky do databáze birds.cz (cca 20 000 údajů v letech 2008 - 2013; Jan Krejčík ve spolupráci se Zdeňkem Vermouzkem).

Vlastní aktivity pobočky

1. Akce pro členy

Členské schůze se uskutečnily 2x: dne 27.2. na zámku v Pardubicích, věnovaná akustickému mapování ptáků (V.Kodet). Proběhla volba nového předsedy VČPČSO (Lukáš Kadava) a kooptací i volba nového člena výboru (Jan Krejčík).

Dne 19.11. se uskutečnila členská schůze konaná na zámku v Pardubicích, věnovaná „ptačí exotice“ (přednáška Jakuba Vrány o ptácích Peru). V rámci informací výboru byla členská základna informována mj. o probíhajícím převodu dat z pobočkové faunistiky do databáze Birds.cz, o vzniku datového úložiště apod.

Jarní úklid VKP Rozkoš – východní zátoky: už počtvrté členové naší pobočky uklízeli spolu s rybáři a dalšími uživateli přehrady Rozkoš její pobřeží. Akce se uskutečnila 9.4. 2016. V naší trvalé péči je několik kilometrů dlouhý úsek pobřeží od obce Šeřeč k obci Lhota u Nahořan. Součástí akce byla exkurze účastníků s pozorováním ptáků.

Loučení s ptáky v NPR Bohdanečský rybník, již podruhé ve spolupráci s AOPK proběhla 28.10. 2016 populární akce doprovázená workshopy, výstavami a komentovanými exkurzemi na Polákově poloostrově v rezervaci Bohdanečský rybník.

2. Akce pro vlastní členy a veřejnost

Víkendový výzkumný tábor (VVT): již 23. ročník uskutečnil se ve dnech 27. - 29. 5. 2016 v kvadrátu 6161 na Skutečsku a jeho cílem bylo získat co nejvíce dat pro hnízdní mapování v jednom z mála doposud neobsazených kvadrátů. Tábora se zúčastnilo 13 lidí (z toho 9 členů pobočky), kteří zjistili výskyt 89 druhů ptáků a u řady z nich doložili jejich hnízdění nálezem hnízda nebo pozorováním mláďat. Zatímco před VVT bylo v kvadrátu zjištěno (bez ohledu na kategorii průkaznosti) 67 ptačích druhů a hnízdění bylo prokázáno pouze u 10 druhů, tak po VVT je v kvadrátu evidováno 106 druhů a hnízdění bylo prokázáno u 40 druhů. Krátce po skončení tábora byla všechna data zadána do mapovací databáze a výsledky tábora budou zpravovány a publikovány ve sborníku Panurus.

3. Akce pro veřejnost

Vítání ptačího zpěvu: na počátku května jej naši členové organizovali nebo se na organizaci podíleli na několika místech východních Čech za účasti stovek lidí laické veřejnosti. Na těchto akcích je propagována ornitologie, ochrana ptactva a přírody a jsou rozdávány informační a vzdělávací materiály a poskytováno poradenství.

Světový festival ptactva: pod vedením nebo spoluvedením našich členů se uskutečnil v několika dnech na přelomu září a října na několika místech východních Čech a některé návazné akce (jako např. prezentace práce členů pobočky na výlovu Bohdanečského rybníka) pak proběhly i mimo

tradiční termín festivalu. Ve vztahu k veřejnosti poskytují naši členové na těchto akcích podobný servis jako při Vítání ptačího zpěvu. Zároveň účastníci ptáky počítají a výsledky předávají přes národního koordinátora do mezinárodní databáze.

4. Odborná a ostatní činnost

Významné ornitologické lokality (VOL): je to interní program pobočky, v němž je registrováno několik desítek rybníků a dalších vodních a mokřadních lokalit v PU a HK kraji s cílem hledat cestou komunikace s jejich vlastníky nebo provozovateli takové způsoby jejich obhospodařování, kdy budou na lokalitě zachovány nebo zlepšovány podmínky pro výskyt ptáků a ochranu stanovištních podmínek. Pobočka velmi dobře spolupracuje s podnikem Povodí Labe, obcemi a dalšími organizacemi na stanovení podmínek při rozšiřování turistických a rekreačních aktivit na přehradě Rozkoš a na řadě dalších lokalit vstupuje do správních řízení i cestou přímé komunikace s vlastníky a nájemci. V závěru roku 2016 se pobočka ústně dohodla s nájemcem lokality VOL písčiny Štít na redukci náletových dřevin na hnízdních ostrovech racků chechtavých (realizace leden 2017). V prosinci 2016 řešila pobočka a její členové problematiku zamýšlené redukce litorálních porostů ze strany vlastníků na několika lokalitách (okresy HK, NB, JC), které budou aktuální v roce 2017.

Mapování hnízdního rozšíření ptáků: v roce 2016 probíhalo třetím rokem už čtvrté celostátní Mapování hnízdního rozšíření ptáků, kterého se účastní mnoho našich členů zajišťujících vysokou pokryvnost sítě mapovacích kvadrátů v PU a HK kraji. Nedostatečně mapované kvadráty našeho zájmového území už od roku 2014 jsou a do roku 2017 budou mapovány v rámci VVT.

2016 - rok pobočky pro krkavce velkého: akce je regionální obdobou celostátního dlouholetého programu ČSO Pták roku a pobočka ji v roce 2016 vyhlásila podruhé (rok 2015 volavka popelavá). Jejím cílem je shromáždit známá data o historii osídlování a vývoji početnosti druhu na území PU a HK kraje a získat data o jeho aktuálním rozšíření, početnosti a ekologii. Ve sběru dat budeme pokračovat i v roce 2016. Získána byla soukromá data o výskytu krkavce velkého z oblastí Broumovska a Královehradecka (Josef Vrána, Lukáš Kadava).

Práce ve specializovaných skupinách a na celostátních akcích: mnozí naši členové se nadále zapojují do monitoringu hnízdišť obou druhů čápů, cílových druhů v ptačích oblastech Natura 2000, druhů přílohy I Směrnice o ptácích EU, Jednotného programu sčítání ptáků, Zimního sčítání vodních ptáků, práce ve specializovaných skupinách (dravci a sovy, brodiví, chřástal polní, kavka obecná, bahňáci aj.).

Účast na ostatních akcích: velmi dobře jsou našimi členy navštěvovány celostátní odborné a společenské akce, ať již jsou to Aktivity kroužkovatelů, členské schůze ČSO, členské exkurze ČSO, konference, semináře aj.

Část našich členů se intenzivně věnuje svému vlastnímu výzkumnému, monitorovacímu nebo ochrannému programu a jeho výsledky publikuje v našem sborníku Panurus nebo i v dalších odborných nebo populárních periodikách.

Popularizace a propagace: řada členů naší pobočky pravidelně pracuje s veřejností na přednáškách a besedách nebo vystupuje v rozhlase, televizi a v tisku, účastní se na různé úrovni jednání v oblasti ochrany ptáků a přírody, poskytuje odborné posudky, provádí management. VČP ČSO ve spolupráci s ČSO vydala 1x tiskovou zprávu o otravě luňáka červeného na Novobydžovsku (duben 2016). V roce 2014 obnovené webové stránky jsou novou redakční radou průběžně aktualizovány a jsou významným nástrojem vzájemné komunikace našich členů a ostatních ornitologů a hlavním komunikačním kanálem pobočky s veřejností. Pobočka má aktivní Facebookový profil (405 sledujících uživatelů).

5. Ediční činnost pobočky

Sborník ornitologických prací Panurus 25: vyšel v listopadu a členům je k dispozici na objednání nebo na členské schůzi v březnu roku 2017. Panurus 25 (2016) má rozsah 108 stran textu formátu A5 a vydán byl nákladem 250 výtisků. Obsahuje 11 odborných příspěvků o výskytu a biologii ptáků převážně ve východočeském regionu. Konkrétně zde bude mimo jiné rozebráno aktuální rozšíření labutí velkých (*Cygnus olor*) na Svitavsku, úspěšné hnízdění poláků malých (*Aythya nyroca*) na Pardubicku a hnízdní rozšíření chocholoušů obecných (*Galerida cristata*) na periferii Mladé Boleslavi. Díky plnobarevnému tisku mohly být otištěny i cenné dokumentární avifaunistické fotografie z regionu východních Čech.

Zpravodaj pobočky: vyšel letos 2x (č. 66 až 67) – každé číslo obsahuje všechny informace potřebné pro členy, jako pozvánky na čl. schůze, oznámení pobočkových akcí s pozvánkami a informacemi, zápisy z čl. schůzí, informace o činnosti výboru, pokladní zprávy, výročí členů a zprávy osobní, pozvánky na akce jiných poboček a ČSO, metodické pokyny, krátké příspěvky apod.

Počet členů pobočky

K 31.12.2016 měla naše pobočka 203 členů.

Poznámka: hospodaření pobočky je uvedeno v samostatné příloze.

V Pardubicích 10. 1. 2016, předseda Lukáš Kadava